

1927-03-28

AFSENDER

C. Willemoës

MODTAGER

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Arkivplacering:

Mappe 93 nr. 31

DOKUMENTINDHOLD

Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

Kære Departementschef Høllvill! Med tak for det forrige j. brev til nogle yderligere
Bemærkninger om alle tavler og dets. Da jeg kom ind i Udvalget, følte jeg det som
min hovedopgave at påde, at nye malerier ikke forældede og gæmle af ældre
altertavler af nogen værd, (eller, det nye burde, så tilfælde være særlig godt), men ellend,
og da navnlig overfor nye kirker, at være mildtstommende. Senere har jeg læst, at
jeg måske har været for mild, da dette kan gå ud over Akademiets anseelse.
Når man gerne under sine konger arbejder, især i disse træge tider, kan det være
svært at blive demme, ansælsen, især hvor der intet er at bevare. Så har jeg til endst
mig ud af udvalget, men har følt det som min pligt at blive lidt endnu, da mine
ejner vist ligesom i denne retning. I virkeligheden er der vel intet spørgsmål
vedrørende kunst, som beskæftiger mig så meget som forholdet mellem gammelt
og nyt. Jeg tænker vist dagligt derpå. Da jeg i 1884 som ganske grøn kom til
Viborg for at arbejde under F. C. Lund, troede jeg jo, at Viborg domkirke var noget
værdifuldt, og blev ildt berørt, da Zahrtmann kom og kritiserede og fandt alle de
Kirke som kirke var meget bedre. Udvalget har lært mig, at de mænd som i varm be-
gejstring har villet gengive Danmark sin middelalder's dejlige monumenter, har først
meget hårdhændet frem, at det var en meget tvivlsom sag at rekonstruere, og at alle
har ret i, at der er al grund til at være forsigtig. Men dermed er sagen ikke klar, for
kommer immer en brydning mellem tvilte forandringer og, skal vi kalde det konservativt,
og vi har vel alle man eller mindre afværende meninger om disse ting. De jeg bragte præ-
dikerstolen i Billested på bane, viste det sig jo også, at prof. Frank og jeg ikke kunde
blive enige (senere er vi dog kommet til bedre forståelse) til trods for at vi i det store og
hele pløjer at være det. Jeg synes jo alltså, at hvis opmaling i kirker skal bevares,
blot fordi den er der, så er vi for langt ude, vel ikke langt fra at kunne sige, at der intet
er, som dengang kirks opsiges stad, i det bare gælder om (og forresten dengang betag
mig, så jeg endnu kan tænke, mon den ikke var bedst sådan). Men opmaling er naturlig-
vis meget at foretrække for en værdsløse dekoration, som kan være ondartet, selv om det
er ondartet brag. Men så kommer uenigheden, hvad er godt i og hvad ikke? I gamle
dage, inden jernbanerne og fotografi havde åbnet adgang til at lære alt at kende, var
hver tid ganske anderledes udviklet og gennemsnit af det øgen, man arbejdede kun på
at faldkomme gøre dette og derigennem nå de bedste resultater, og dermed fulgte en rolig
udvikling over i det næste. Men det at stilen blev gennemsnitligt medførte en sådan
udvikling, så hver tid kunde vellykkeligt og bygge til på sin måde på det gamle
så det i regelen kom noget godt ud af, (ikke alle tider for der har været tider der ikke
var gunstige for kirkestil), og alligevel jeg synes at de også var bedre end gennemsnit
i vor tid, fordi vor tid udvikles med udstillinger for øje, og kirker er det diametralt mod-
satte af udstillinger og biografier, og håndværket er jo blevet maskinarbejde. Derfor
må vor tid behandle det gamle med varsomhed, derfor har museumsudviklingen taget
den ubøjelige fast. — Men dette må ikke komme levst til tænde, hvor det virkelig
udvikler sig stærkt og kraftigt, for der findes også enner nu tider. Og med om nogen
sende

afhænger alt i grunden af om den rette kommer til rette arbejde. For man
kan godt være forfordigt, så længe krænkes. Men det er vanskeligt nok at
skelne rigtigt. Jeg er vist nok, uvidende om ting jeg ikke er hjemme i.)
Jeg synes for resten at Mackesvang er inde på det rigtige, når han giver sin søn det
arbejde i Jellingkirke at udføre, fords han ikke ønsker en kopiering af det gamle, men
noget frit i kirkestil der kan gå sammen med det gamle der.
Folk skulde bringes til at forstå, at alt det i kirken er ikke noget med ud-
stilling at gøre, men er et nedrevet inventar, det helligste, som oprindelig slet
ikke havde billede. Aller værst når arkitekter sætter stensluggere til at
gøre gammelt granitarbejde rent ved opbygning id. v. s. lægge overfladen ren
for gammel patina. Den dejlige gamle patina, den gamle overflade, de gamle
arbejde, lægge det bort! Søn siger, at en stensluggere har fortalt ham, at han
i Aarhus har lægget en masse gamle døbefonte rene. Og det går ikke, ^{der}
over døbefontene ~~der~~.

Rotterdam 28/3 27.

J.S.